

vendendi minoris æstimandum erit in censu, quam in aliis rebus, ad quas emptor habere potest specialem affectionem ex delectatione, aut commoditate, easque à se invito abdicare acerbum satis fit: in censu verò solum de lucro agitur, neque hoc emptor per retrovenditionem amittit, cum recuperatâ pecuniâ facile venditorem census interveniet, ad quod Pius V. decrevit, quod censuarius de redemptione dominum census faciat certiore, ad quam hic ex tunc compelli, nisi lapsò bimestri, nequit. Ad hæc plerumque census redimibiles perpetui persistunt, ut experimento capiamus. Ex quibus consequitur, minus detrahendum, vel addendum esse pretio, aut valori census ob pactum revendendi, quam si res aliæ venierint, quia magis onerosum est in hac retrovenditione, quam in illa.

Ad Num. 7.

31 Supervacanea nobis indagatio de pretio annui redditus vitalitii, cum illud legitimum habeamus, in quo ad unius vitam decem, ad duorum duodecim pro uno annuo perfolvi debent ex constitutione Philippi III. ad annos 1608. quæ est lex 12. tit. 15. lib. 5. Recop. Sed ubi pretium certum constitutum non reperitur, quæstionem discuti opus est, de qua Felic. sup. lib. 2. cap. 1. n. 11. Roder. lib. 1. q. 5. n. 7. cum seqq. Avend. de censib. cap. 33. Molin. de just. & jur. disp. 388. à n. 5. Cenc. sup. q. 10. n. 27. cum seqq. Andr. Gail. lib. 2. observat. 8. n. 5. ubi Bernard. Grævac. n. 8. Fontanella de pact. nupt. claus. 4. gloss. 18. p. 3. n. 102. Surd. de alimen. tit. 9. q. 11. à num. 20. Scacc. de commerc. §. 1. q. 1. numer. 298.

Vers. Quamobrem justum.

32 Justum ergo pretium annui redditus ad vitam illud erit, quod lex constituit, aut consuetudo introduxit. Cenc. n. 27. Molin. n. 6. & alii pronuper recenti: sed ubi utraque deficit, prudentis viri arbitrio definiendum debet, pensatis ætate, valetudine, exercitio ementis, si forte miles, vel solitus navigare, & aliis circumstantiis, ex quibus vita hominis brevior, aut longior futura creditur: qui contractus aleæ similis habetur propter incertitudinem vitæ. Luc. cap. 24. ibi: Quia quæ hora non putatis Filius hominis veniet. Et l. Senatus 35. §. Mortis causâ, ff. de donat. caus. mort. ibi: Siquidem terra, marique, tam pace, quam bello, tam domi quam militia multis generibus mortis periculum metui potest. Facit illud Poetæ,

O formose puer, nimium ne crede colori:
Alba ligustra cadunt, vaccinia nigra leguntur.

Observat cum jam laudatis Leotard. de usur. q. 49. à num. 22. ac istis junge tradita supra, cap. 7. num. 20. cum seqq.

Vers. Sed fortassis quibusdam.

33 Controvertitur utrum computatio annorum, de qua in l. Hereditatum 68. ff. ad l. Falcid. non solum habeat locum in casu, qui ibi deciditur, quoad imponendam rationem legis Falcidæ, sed etiam generaliter in omnibus causis, quoties annuus præstatio ad vitam alicujus æstimari est opus? Affirmativam Baldi opinionem amplectuntur plerique, ut Gregor. Lop. in l. 15. gloss. 1. versus finem, Surd. ubi proxi-

mè, num. 26. Anton. Gom. variar. lib. 3. cap. 3. de homicid. numer. 38. Lara in l. Si quis à liberis, §. Sed si filius, numer. 109. & 122. de agnos. liber. Guttier. Practic. lib. 2. quest. 17. num. 3. & 7. Cancer. variar. part. 2. cap. 11. num. 78. Gratian. disceptat. cap. 55. num. 2. Pichard. in §. 1. num. 43. Insitit. de obligat. quæ quasi ex delict. nasc. Castill. controvers. lib. 4. cap. 13. num. 15. Molin. de primogen. lib. 1. cap. 19. num. 39. Joan. Paul. Meli. tract. de alim. decis. 32. num. 13.

Negativæ, quam inter communes recenset Cevall. quest. 552. adherent Roderic. de ann. redditib. lib. 1. quest. 5. numer. 17. Duaren. ad tit. ff. ad l. Falcid. cap. 8. vers. Hac igitur cautione, Petr. Barbosa in l. Maritum, numer. 12. solut. matrim.

Ad Num. 8.

D. Covar. hanc posteriorem sententiam tenet, ita ut iudici liberum sit quæcumque in causâ computatione dictæ legis Hereditatum, uti: cui accedit Molin. sup. n. 40. Cancer. sup. n. 79. ubi alios refert, & prudenter operabitur, ubi nulla occurrerit circumstantia, propter quam non oporteat Consulti inhæerere vestigiis, veluti si occidatur homo qui suis operis familiam alebat, quo casu loquantur Ant. Gom. sup. & Farin. in Praxi, q. 119. num. 99. nam si occisus habituali ægitudine vexaretur, dum vixit, ita ut brevi ultimum diem clausurus verosimiliter crederetur, homicida iniquè damnaretur pro damno illato uxori, aut liberis, eadem poena pecuniaria, qua dignus esset, si hominem ejusdem ætatis, ac perfectæ sanitatis interfecisset servata computatione legis Hereditatum, ubi duntaxat attenditur ætas. Ex quibus apparet, non esse in omnibus causis illam adhibendam computationem, sed cum iudici videatur expedire.

Vers. Caterum quod attinet.

Imò decisio dictæ legis Hereditatum, apud nos locum nullum habebit, ut ad illam recurrere opus sit, cum census vitalitii certum sit pretium, ex l. 12. tit. 15. lib. 5. Recop. quod augeri, aut minui non poterit, sive ad vitam juvenis, sive senis census vendatur. Sed & in quibusvis causis, ubi annuos redditus ad vitam æstimari oportet, juxta legem regiam fiet computatio ad rationem decem pro centenariis, ita ut ex pensionibus decennii justus valor annui redditus vitalitii constituatur: quam computationem amplectitur post alios Guttier. Practic. lib. 2. q. 17. in fin. Unde si ageretur de detrahenda Falcidia (quæ etiam jure regio hæredi conceditur, Castill. de aliment. cap. 9. n. 13.) si decem annua ad vitam fuissent legata, centum imputarentur ad calculum, rejecta digna legis Hereditatum, computatione.

Vers. Secundo est observandum.

De interpretatione legis 3. §. Item si Reipublicæ, ad l. Falcidiam, videndi Duaren. ad eum tit. cap. 8. vers. Cautione igitur, Roderic. de ann. redditib. lib. 1. quest. 6. ex numer. 3. Fachin. controvers. lib. 15. cap. 14. apud quos alii, ubi Consultus ait, æstimationem annui legati perpetui esse quantitatem, ex qua per vitas trientes summa legata in singulos annos percipi possit: itaque si octo sint relicta annua, ducenta desiderantur, & computari debent quoad Falcidiam ad rationem quatuor pro centum, cui conveniunt

trientes usuræ. Duarenus, ac Fachineus ubi proximè. In Hispania tale legatum æstimaretur juxta pretium census perpetui redimibilis, ist est quinque pro centum, ex d. lib. 12. Recopilat. Ad D. Cavar. hic, ex d. §. Item si Reipublicæ, tradit redditum perpetuum æstimari quanti vendi potest.

Vers. Tertio admonendum est.

38 Hæc resolutio non procedet in annuo alimentorum legato ad certum tempus, velut ad quinquennium; nam si alimentarius antea moriatur, ejus hæredi pensio pro residuo temporis non debetur, l. Si cum præfinitione 20. quando dies leg. ced. Surd. de aliment. tit. 5. quest. 1. num. 3. sed cum exonerandi hæredis causâ legata quantitas in plures annos solvenda distribuitur à testatore, legatum transmittitur annum, d. l. Si cum præfinitione, Pichard. in §. At si ita stipuleris, n. 9. Insitit. de verb. obligat. Cancer. variar. part. 3. cap. 20. ex num. 35. Sentio tamen utroque casu omnium annorum rationem esse habendam quoad calculum Falcidæ: at hæres, ubi legatum morte extinguitur legatarii, quidquid retinuerit, communicare tenebitur legatariis, qui ex defectu bonorum hæreditatis totum capere non poterunt.

Vers. Quarto, ab eadem lege.

39 Pretium, seu æstimatio cujusque rei, ubi lege constitutum non est, tanta cenetur, quanti illa vænire communiter potest, ut prænotavi supra, lib. 2. cap. 3. num. 24. & 36. quod in ponenda legis Falcidæ ratione observari debet, cum ad vitam annua legatur quantitas, l. Cum Titio 55. ad l. Falcid. Sed perdifficile videtur investigare quanti legatum annuum vitalitium vænire possit, cum variis de causis æstimatio minui, vel auferere soleat, ætate, salute, robusticitate, & aliis legatarii qualitibus perpensis; ideo oportebit, quod juxta peritos æstimatores eligat. Duaren. ff. ad l. Falcid. cap. 8. vers. Cautione igitur. In Hispania si tale legatum relinqueretur, dispositio dictæ legis Cum Titio, locum haberet; nam census vitalitii legitimus est pretium, atque ita legatum decem ad vitam centum æstimaretur, cum tantidem venire possit ad rationem decem pro centenariis.

Vers. Quinto licet in annuis.

40 Vide legem In lege Falcidia 45. §. 1. ad leg. Falcid. ubi rejecta æstimatione, de qua in d. l. Cum Titio, cautiones interponendas esse Consultus decedit, quem textum de conditionali legato intellexit. Cujac. l. 60. Pauli de edict. in eadem l. In lege Falcidia. Sed vide quæ pro eorum jurium concordia utrobique tradit Accursius.

Vers. Sextum, quod in hac quaestione.

41 Deducta Falcidia, factaque computatione juxta dictam legem Hereditatum, quali tractatum inter hæredem, & legatarios intelligitur, ita ut licet is, cui annua quantitas est relicta, aut diutissime vivat, aut citissime decedat, hæres nihil exigere à legatariis, vel eis solvere teneatur, eo quod plus; sive minus, quam percepit, expenderit. Ita D. Covar. hic; nam tam hæres, quam legatarius. Ita D. Covar. Novæ Addit. ad Covar. Tom. II.

gatarii dubio eventui mortis se subjecisse existimantur æqualiter, à quo lucrum, ac jactura pendebat, sicut eventum cum census emitur vitalitius: & quod hic contrahentium consensu, ibi ministerio legis efficitur, ipsaque pro publica utilitate, quæ in litibus extirpandis versatur, ut præmissi supra, lib. 1. cap. 3. n. 31. & 32. computationem illam introduxit; difficiles enim ac frequentes controversiæ suscitarentur, si subsequuta morte legatarii, cui alimenta præstabantur, post viginti, triginta, aut plures annos super deductione Falcidæ liceret agere. Ad hæc quoties hæres, aut legatarii manent obligati ad aliquid reddendum ob Falcidiam ratione futuri eventus, cautions adhiberi debent, l. In lege Falcidia 45. ad l. Falcid. l. 1. & per tot. ut legat. seu fideicom. nom. caveat. at in d. l. Hereditatum, nec verbum de cautione reperitur, unde computatione legali omnis extinguitur actio, sive plus, sive minus hæres persolvat, quam illi adjudicatum est de bonis hæreditatis. Adde Roderic. de ann. redditib. lib. 1. quest. 5. à numer. 15. Duaren. supra, d. vers. Cautione igitur, pag. 3.

Vers. Rursus & ab eadem radice.

Vide Duaren. ubi proximè, & hæc Accursii 42 opinio ex præfatis fundamentis rejicitur. Præterea si post triginta annos, subsistente usufructuaria civitate, hæres iterum Falcidiam deduceret, eveniret ut plus caperet, quam si fundus ipse legaretur; nam cujusque fundi æstimatio ex fructibus triginta annorum computatur ad summum, ut probat Roderic. d. lib. 1. q. 6. numer. 12. quod absurdum sustineri non potest. Hinc apparet ratio propter quam, cum usufructus civitati relictus ad centum annos persistat, quoad Falcidiam computum triginta duntaxat numerentur; nam si ratio haberetur centum annorum, hæres caperet ex Falcidia multo plus, quam si fundi duo ejusdem qualitatis à testatore etiam quoad proprietatem essent relicti. Nec placet ratio quam refert D. Covarruv. scilicet non numerari centum annos in computatione Falcidæ, quia civitas potest, injecto aratro, omnino deleri, ac perire: tum hoc raro contingit, ad quæ jura non adaptantur, l. Nam ad ea 5. de legib. Ant. Fab. ration. ad leg. An usufructus, de usufr. tum quod casus insolitus, & funestus in mentem disponentis venisse non creditur, l. Julianus 26. §. ult. ff. Si quis omis. caus. testam. Ex quibus merito refutatur Accursii sententia in d. l. An usufructus, qui docuit, civitate non extincta intra tricennale tempus, denuò, adhibendam esse Falcidiam computationem usque ad annos centum.

Ad Num. 9.

Angeli interpretatio verissima roboratur traditis supra, numer. 41. Nec consultus egit de repetenda computatione ad Falcidiam respectu ejusdem hæreditatis, sed diversarum; & sic distinguit, ut ratio legis Falcidæ ponatur vivo legatario, propter incertitudinem vitæ, ut tanti æstimetur legatum, quanti vænire possit: sin verò jam illo defuncto, cum certum sit quantum hæres solve debuerit, id computabitur ad deductionem Falcidæ.

Ad Num. 10.

44 Quamquam magis communis sententia æquiparet legatum usufructus legato quantatis annuo civitati relicto, ut utrumque centum annorum lapsu extinguatur, ut videre licet apud Surdum de aliment. tit. 5. quest. 6. d. numer. 16. Tamen verius est, ac tenendum, quod legatum annuum usque in infinitum debetur civitati. Ita cum D. Covarruv. docent Gregor. Lop. in l. 26. gloss. 1. tit. 31. part. 3. Roderic. de ann. redditib. lib. 1. quest. 17. numer. 103. Cujac. in l. penult. de ann. legat. & in l. Si usufructus 8. de usufruct. legato. Duaren. ad tit. ff. ad leg. Falcid. cap. 8. vers. Cautione igitur. Castil. controvers. lib. 1. de usufruct. cap. 16. num. 20. Peregrin. de fideicom. art. 29. à num. 111. & alii apud Castil. & videtur accedere Surdus, licet anceps, Avend. de censib. cap. 4. n. 12.

Ibi : Nam legatum annuum æstimatur.

45 Adde Duaren. ubi proxime, qui rectè quærit, cur legatum usufructus pluris æstimetur ad rationem triginta annorum, cum sit temporale, l. Hereditatum 68. ad leg. Falcid. quam legatum annuum, quod est perpetuum sit, ad viginti quinque restringitur, l. 3. §. ult. eod. tit. Rationem redditu Duarenus, qui mihi quidem obscure loquitur; sed ipsa in obscuro non est: nam est utilius sit Republicæ legatum annuum decem ob perpetuitatem, quam usufructus fundi totidem reddentis annuatim; hæres tamen hoc magis quam illo gravatur, cum exhibitis ducentis quinquaginta, ex usufructu in perpetuum satisfaciatur civitati, juxta dictam legem 3. §. ult. Non sic se potest liberare à legato usufructus, sed tenetur pati, ut civitas per centum annos fundo fruatur, & sic toto eo tempore carebit fructibus, qui mille æstimantur, licet juris temperamento solum triginta computentur anni, id est ter centum, ea ratione, de qua supra, num. 42. In ratione Falcidicæ ponenda non inspicitur utilitas legatarii, sed hæredis onus, ut deductioni locus fiat.

Ibi : Quamobrem in hac controversia.

Hanc resolutionem comprobavis supra, num. 44. de qua fuscè Surd. ubi proxime, Hippol. Riminald. conf. 219. à num. 11. lib. 2.

Ibi : Secundo ex his deducitur.

46 Usufructus relicto civitati, centesimo expleto anno consolidatur proprietati, l. 26. tit. 31. p. 3. l. An usufructus 63. de usufr. l. Si usufructus 8. de usufr. legato. Idem juris est, si legetur Ecclesiæ, Collegio, Hospitali, aut alicui Dignitati, veluti Episcopo. Cujac. in l. penult. de an. legat. & in d. l. Si usufructus, Ant. Fab. in ration. ad d. l. an usufructus, Surd. sup. num. 17. Duaren. ubi proxime, Pichard. in §. Finitur, numer. 7. Instit. de usufruct. Petr. Gregor. Sintagm. lib. 4. cap. 5. n. 17. Molina. de just. & jur. disp. 15. numer. 1. Dissentit Avend. sup. à num. 14. Quod ampliatur quantumvis testator expresserit, quod usufructum in perpetuum relinquit civitati, ut cum D. Covar.

& aliis tenet Castil. controvers. lib. 1. de usufruct. cap. 61. numer. 19. ac assentitur Surd. d. quest. 6. num. 17. est de annuo legato relicto in perpetuum tuum loquatur contra Greg. Lop. in l. 26. gloss. 1. tit. 31. part. 3. Sed an de fisco dicendum sit idem quod de civitate, cui usufructus legatur, quærit Cujac in d. l. 8. qui resolvit negativè, imò quod fisco acquiri non possit usufructus, opinatur, quia ipse quod semel capit, nunquam relinquit, l. 2. §. 1. C. de requir. reis, unde inutilis proprietatis efficeretur. At fisco obtinere posse usufructum, tenet Alf. de offic. Fisc. gloss. 34. num. 25. ita jure proprietatis servato, ut ejus domino invito nequeat rem, qua fruitur, alienare, ut idem Alf. docet: quapropter de opinione Cujacii dubito. Nec obstat dicta lex 2. nam ibi iusta causa retinendi reperitur; aliàs Principes nihil adversus leges fisco suo accrescere permittunt. l. Ex imperfecto 23. de legat. 3. l. 3. C. de testam. §. fin. Inst. quib. mod. testam. infirm. ubi Pichard. Ferdin. Mendoza disp. jur. lib. 1. cap. 5. Morla Empor. Fur. p. 1. tit. 1. q. 1. Unde si Principi, seu fisco usufructus competeret, centesimo adveniente anno extingueretur, sicut in cæteris similibus observatur.

Principalis antecedens conclusio erit limitanda 47 quoties usufructus cum onere in omne sæculum permanens legato, ut si Ecclesiæ relinqueretur, ut ex fructibus die alicujus Sancti puellis dotes præstentur, pauperes induantur, elemosynæ erogentur: aut civitati ad ludos publicos, & alios usus pro honore Reipublicæ, ac testatoris, de quibus in l. Civitatibus 121. de legat. 1. l. Annuatim 6. l. penult. de ann. legat. Cum enim hæc nec centesimo, nec millesimo anno cessare debeant, usufructus utique in idem tempus persistet. Nec dicat aliquis, stulte testatorem sic disposuisse, dum Ecclesiæ, aut civitati fundum ipsum non legavit, cum nuda proprietatis nunquam hæredi utilis esse possit, quoniam hæc proderit ad memoriam defuncti, ac domus, & familiæ honorem, atque ne fundus per Rectores Ecclesiæ, vel civitatis alienetur.

Deinde eandem conclusionem arbitror non procedere, si expressim jubeat testator, ne usufructus ad centum annos extinguatur, sed quod usque in infinitum persistat, quod observandum est; nam sicut potuit, legato fundo, nihil ex eo hæredi relinquere testator, ita licebit huic nudam inutilem proprietatem perpetuo relinquere, quod ad aliquem finem poterit expedire, maxime cum civitatem usufructum amittere constet, non solum si funditus evertatur, ut Carthago, Numantia, Saguntum & aliæ; sed etiam per non usum. Cujac. in l. 8. de usufruct. legato. Petr. Gregor. diff. d. cap. 5. num. 18. Castil. sup. num. 22. Nec nostræ assertioni refragatur quod D. Covar. edocuit, scilicet usufructum hujusmodi perire intra annum centesimum, tamen si expressim in perpetuum relinquitur; quoniam hoc verbum non semper ad tempus infinitum, sed juxta rem, de qua agitur, & juris dispositionem restringitur, ut cum D. Covar. & aliis observati lib. 2. cap. 17. num. 65. & in specie Barbosa tract. de Division. verb. Perpetuo, num. 10. & nobis apertissime suffragantur aliud agentes Gregor. Lop. in l. 26. gloss. 1. tit. 31. part. 3. Avend. d. cap. 4. num. 12. in fin. & n. 14.

Ibi : Tertio infertur.

De hac resolutione actum est supra, num. 44.

Ibi :

Ibi : Quarto, hac in controversia.

49 Legatum annuum privato relicto, ejus morte intercidit, nec ad hæredem legatarii pervenit. Gregor. Lop. in l. 27. gloss. 1. tit. 9. part. 6. Cujac. in l. 4. de ann. legat. Surd. de aliment. tit. 5. q. 1. num. 8. Avendann. d. cap. 4. numer. 1. Pichard. in §. At si ita stipuleris, num. 8. Instit. de verb. oblig. Duaren. in l. Si Stichum 16. eod. tit. Ant. Gom. variar. lib. 2. cap. 11. numer. 46. Roderic. de ann. redditib. lib. 1. q. 17. num. 102. ejus tamen anni quo legatarius obiit, pensionem integram hæredi suo relinquet, est prima die morte sit præventus; quia ineunte unoquoque anno, dies legati quoad illum cedit, l. In singulos 8. de ann. legat. ubi Cujac. & in l. 4. eod. tit. Anton. Gom. ubi proxime, Surd. sup. tit. 9. q. 6. numer. 5. & 6. non quoad sequentes, siquidem tot sunt legata, quot annuæ pensiones; ideo non transmittuntur quoniam vivo legatario eorum dies non cessit. Castil. controvers. lib. 1. de usufruct. cap. 67. n. 31. Cenc. de censib. q. 118. numer. 6. Surd. tit. 9. q. 4. numer. 3. & 6. Cætera quæ D. Covar. hic tradidit, invenies apud Castil. num. 32. Cenc. num. 4. Surd. de aliment. tit. 2. q. 12. n. 1. & quest. 15. n. 90. tit. 9. q. 5. num. 14. atque alios quos nuper commemoravi.

50 Aliquando tamen legatum annuum ad hæredem legatarii transfertur, veluti cum testator volens mille præstari Titio, centum ad decennium annuatim solvenda relinquit, ut relevetur hæres ne bona hæreditaria distrahere compellatur, ex quorum fructibus tractu temporis solvere possit, quo casu si legatarius ante decimum decesserit annum, hæres illius succedet, ut pensiones capiat usque ad diem præfinitum. Secus erit si temporale legatum alimentorum causâ relinqueretur; tunc siquidem obeunte legatario ante tempus expletum, hæres nihil pro annis deficientibus exigere poterit. Hæc obitur præmissimus supra, num. 38. ac docuere Pichard. sup. numer. 8. & 9. Cenc. variar. part. 3. cap. 20. ex num. 35. Sin verò non apparet, qua ratione legatum sit, ex persona legatarii discerni potest, an dives, pauper sit, ac ex aliis conjecturis: & in dubio pro alimentis legatum pronuntiabitur.

Ibi : Quinto secundum ea.

51 Annui legati æstimatio eadem est, sive ad centum annos sive in perpetuum pensio solvi debeat civitati legatarie, quoniam non redditus legati intelliguntur, sed quantitas, quæ fœnori data (ut tunc licebat) sufficiat ad solutionem annuam relicte pensionis, l. 3. §. ult. ad leg. Falcid. atque ea summa, quæ reddere valet decem annua ad tempus, totidem in perpetuum per usuras producet, ut per se patet; ideo quoad Falcidiam solius sortis fiet computatio, cum ea in presenti exhibitâ, facile possit hæres legato etiam perpetuo satisfacere: & hæc mens testatoris fuisse præsumitur, ut Consultus insinuat.

52 Unde si hodie apud nos decem annua Ecclesiæ, vel civitati relinquerentur, ubi Falcidicæ locus fieret, ducenta computarentur, quoniam in summa ista per emptionem census ad rationem unius pro viginti, quod legitimum pretium est, decem annua in perpetuum possent comparari.

53 Quæ de annuis legatis præmissimus, non omnino conveniunt stipulationibus annuis, de quibus in l. Si Stichum 16. de verb. oblig. §. At si ita D. de Faria Novæ Addit. ad Covar. Tom. II.

stipuleris Instit. eod. Cujac. in d. l. Si Stichum, Dauren. ibi, Pichard. in d. §. At si ita, Ant. Gom. variar. lib. 2. cap. 11. n. 46. Salgard. de regia proteck. part. 4. cap. 7. à num. 135. Mantich. de tacit. convent. lib. 14. tit. 12. num. 13. & tit. 40. ex n. 36.

SUMMARIUM.

- 1 Quantum decreascat pretium rei ob pactum retrovendendi.
- 2 De justo pretio census redimibilis, & num. 3.
- 4 Apud nos lege regia prohibetur census in constitutione pacisci, ud redditus solvantur in frumento, vino, vel aliis speciebus.
- 5 Utrum procedat prohibitio in censibus, qui redimi nequeunt, & in reservativo? & num. 6.
- 7 Pretium census redimibilis auctum est lege regia ad rationem viginti pro uno. Idem pretium in Germania, & aliis regionibus stabilitum est, ibid.
- 8 Census jam constitutus an minoris emi possit adversus legis prohibitionem?
- 9 In dubiis an census perpetuus, vel redimibilis præsumatur, & num. seqq.
- 10 Emphyteusis à privato concessa in dubio perpetua præsumitur.
- 11 Argumentum de emphyteusi ad censum non semper procedit.
- 12 Census reservativus an in dubio præsumatur perpetuus, vel redimibilis? & num. 13.
- 14 Census num. consignativus, vel reservativus in dubio censetur?
- 15 Contractus dubios consuetudo contrahentium, ac regionis interpretatur.
- 16 Apud Hispanos in dubio census consignativus, ac redimibilis judicaretur propter frequentiam, & consuetudinem.
- 17 Census consignativus an redimibilis præsumatur?
- 18 In Hispania census, de cujus perpetuitate non constet, redimibilis æstimabitur.
- 19 Ex modicitate pretii oritur præsumptio, quod census est redimibilis.
- 20 Census perpetuus redimi poterit, si appareat de iniquitate contractus ob pretii modicitatem.
- 21 Census de cujus constitutione non constat, sed solum ex diutina reddituum solutione probatur, redimibilis est præsumendus.

CAPUT X.

Ad Num. 1.

Quamquam apud omnes constet, ex pacto retrovendendi rei venditæ æstimationem decreascere, ut prænotavi cum aliis supra, cap. proximo, numer. 42. sed non conveniunt quoad partem, pro qua pretium minui debeat. Quidam quartam detrahendam arbitrantur, alii tertiam, & aliqui dimidiam, ut videre est apud Molin. de just. & jur. disp. 385. num. 15. vers. Et quavis, Trullench in Decalog. lib. 7. cap. 21. dub. 8. num. 1. Castil. controvers. lib. 2. cap. 25. ex num. 63. Scaccia de commerc. §. 1. q. 7. p. 2. ampliat. 8. Valasc. consult. 70. Roderic. de ann. redditib. lib. 2. q. 11. num. 33. Caroc. de locat. rubric. de usur. quest. 11. num. 17. Omnes communiter pacti æstimationem prudentis viri judicio committunt, & quoad censum